

Bragt i Information den 4. februar 2005

Melodien der blev væk

ANALYSE

af Anne Mette Vestergaard

Når EU er fraværende i valgkampen, forspilder politikerne en oplagt anledning til at fortælle vælgerne, at EU er vigtigt

Her mod slutningen af valgkampen er det slående, at EU brillerer ved sit fravær. Så sent som for et halvt år siden, da der var valg til Europa-Parlamentet, havde kandidaterne travlt med at fortælle, at der i EU er forskel på de politiske farver. "EU er en politisk kampplads" lød deres omkvæd. I mellemtiden er den melodi blevet væk.

Valget til Europa-Parlamentet var lidt af en milepæl, fordi det lykkedes at føre en EU-valgkamp i Danmark, der handlede om politik, og som ikke faldt ned i den rituelle diskussion om, hvorvidt Danmark overhovedet skal være medlem af EU.

Det lykkedes tilmed at få frem i lyset, at der på EU-niveau træffes beslutninger, der har betydning for almindelige menneskers hverdag.

Når EU ikke er et tema i kampen om pladserne i Folketinget, afslører det først og fremmest, at EU-sagerne endnu ikke er en integreret del af dansk indenrigspolitik.

Opfattelsen er fortsat, at EU-beslutninger træffes nærmest apolitisk af teknokrater "nede i Bruxelles".

Det bliver forbigået, at den til enhver tid siddende danske regering har sin del af ansvaret for de fælles EU-beslutninger. Den regering, der kommer ud af Folketingsvalget, vil skulle udøve sin magt på ministerkontorerne på Slotsholmen. Men den vil også skulle fremme sin politik blandt ministerkolleger fra andre EU-lande i Bruxelles og Luxembourg – og den vinkel er nærmest usynlig i valgkampen.

Tager man EU-brillerne på, kan det undre, at der i valgkampen ikke er fokus på, om partierne har talentmassen til at danne et ministerhold, der kan skabe respekt om Danmark, og som vælgerne vil kunne betro at forhandle på Danmarks vegne.

Endnu mere slående er det, at ingen spørger til, hvilken politik Danmark vil komme til at føre i de konkrete EU-sager, hvis SR eller VK bliver regeringsbærende.

I EU er en minister fra Danmark mere end blot dansker. Han eller hun er først og fremmest politiker, der skal fylde politisk indhold på samarbejdet.

Det er en tilbagevendende diskussion, om EU er et socialdemokratisk eller et liberalt projekt. Det indlysende svar må være "hverken eller". Indholdet af EU's beslutninger afhænger af, hvem vælgerne stemmer på, når der er valg til Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter. Det fremgår ikke af valgkampen.

Det sku' være så godt...

Det er den almindelige antagelse, at et valg ikke kan vindes på udenrigspolitiske emner i Danmark.

Derfor er Irak-krigen først tøvende kommet ind i valgkampen, ligesom konflikten i Mellemøsten, forholdet til USA og andre emner, hvor holdningerne kunne brydes, er fraværende.

Også EU er gemt af vejen. Dels fordi EU pr. refleks er kategoriseret som udenrigspolitik, men også fordi enhver debat om EU i Danmark har en tendens til at udvikle sig til en diskussion for eller imod EU.

Den debat reserveres til folkeafstemninger. Det kunne derfor ligne et vandtæt alibi, at vælgerne nok skal blive hørt.

Inden for en overskuelig fremtid vil vælgerne jo skulle til stemmeurnerne igen i anledning af EU's forfatningstraktat. Hver ting til sin tid.

... og så er det faktisk skidt

Men folkeafstemningen om forfatningstraktaten skulle gerne koncentrere sig om ... ja netop, forfatningstraktaten. Og EU er meget andet. Hvad enten forfatningstraktaten bliver til virkelighed eller ej, skal den kommende regering beslutte, om de danske forbehold skal til folkeafstemning, og den skal dagligt træffe politiske beslutninger, der har med EU at gøre.

Farven på ministeren bestemmer den politik, der bliver ført fra den danske stol ved forhandlingsbordet. Ganske vist har de store partier indgået en "national aftale" om, hvilke områder Danmark skal prioritere i det udvidede EU.

Men der skal kød og blod på den aftale. Partierne er f.eks. enige om at styrke Europas konkurrenceevne og fremme en miljømæssig bæredygtig udvikling.

Men måske hører enigheden op, når de konkrete sager dukker op. Skal der f.eks. tages mest hensyn til miljøet eller til industriens konkurrenceevne i EU's kemikalielovgivning?

Tilsvarende med en lang række andre aktuelle EU-spørgsmål: Hvor går grænsen mellem liberalisering og regulering? Må det gøre ondt på danske landmænd, når EU's landbrugsstøtte skal reformeres?

Hvilke hensyn kan varetages, når Stabilitets- og Vækstpagten skal justeres?

Hvor meget vil rige Danmark betale til det fattige Østeuropa over EU's budget?

Har Danmark interesse i fælles regler på asyl- og immigrationsområdet? Listen er lang og kunne gøres meget længere.

Det er vigtige spørgsmål, der ikke sættes til folkeafstemning, men indgår i det mandat vælgerne giver de kommende medlemmer af Folketinget. Når politikerne ikke tager EU op som tema i valgkampen, fastholder de befolkningen i den opfattelse, at EU er løsrevet fra almindelig politik. Vælgerne går glip af en debat om alle de spørgsmål, der ikke kan besvares med et ja eller nej, men kræver lidt flere nuancer.

Hr. og fru Larsen finder først melodien, når folketingskandidaterne signalerer, at det er vigtigt.

Anne Mette Vestergaard er europapolitisk chefrådgiver ved Dansk Institut for Internationale Studier